

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie realizując zadania jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) przedstawia sprawozdanie z efektów pracy w 2021 r.

Rodzinna piecza zastępcza w liczbach:

FORMA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
Rodziny zastępcze spokrewnione	63	84
Rodziny zastępcze niezawodowe	32	35
Rodziny zastępcze zawodowe	3	14
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	2	5
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcja pogotowia rodzinnego	0	0
Rodzinny Dom Dziecka	6	42
Razem	106	180

Źródło: dane własne Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, stan na 31.12.2021 r.

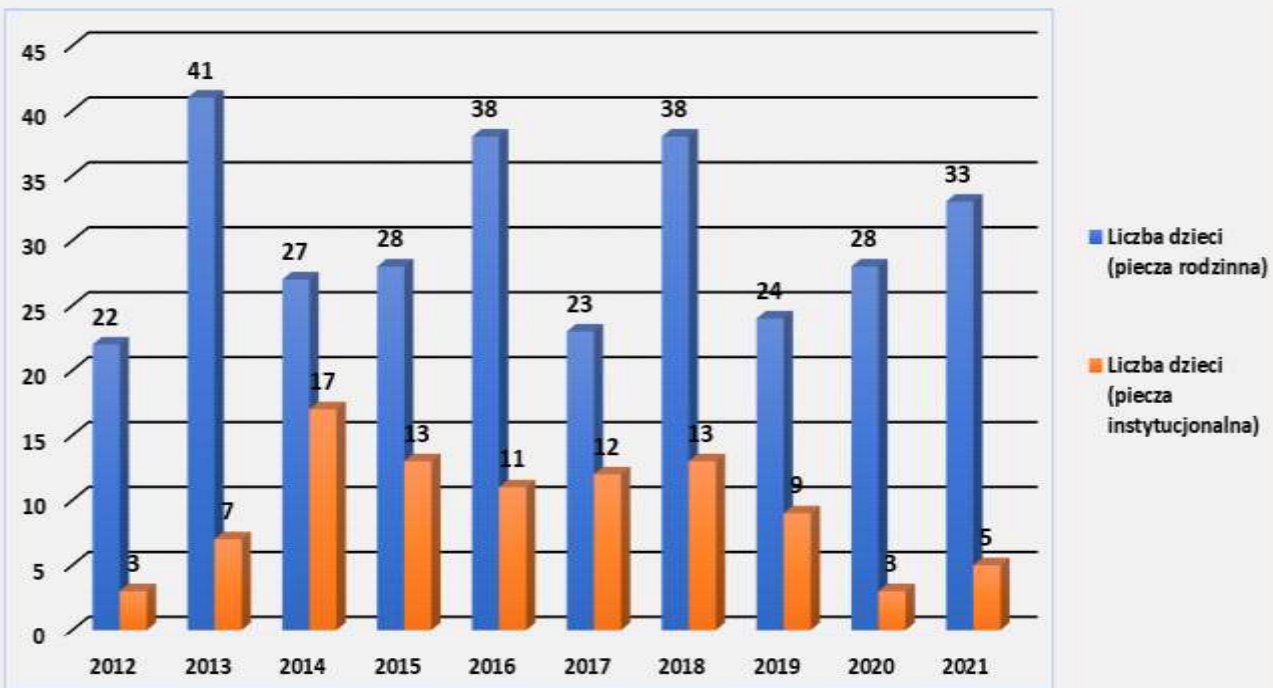
W 2021 roku na terenie Powiatu Oławskiego funkcjonowało łącznie **106** rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało **180** dzieci (wraz z pełnoletnimi wychowankami, którzy pozostali w pieczy zastępczej do czasu ukończenia nauki), w tym:

- **63** rodzin zastępczych spokrewnionych - **84** dzieci,
- **32** rodziny zastępcze niezawodowe - **35** dzieci,
- **3** rodziny zastępcze zawodowe - **14** dzieci,

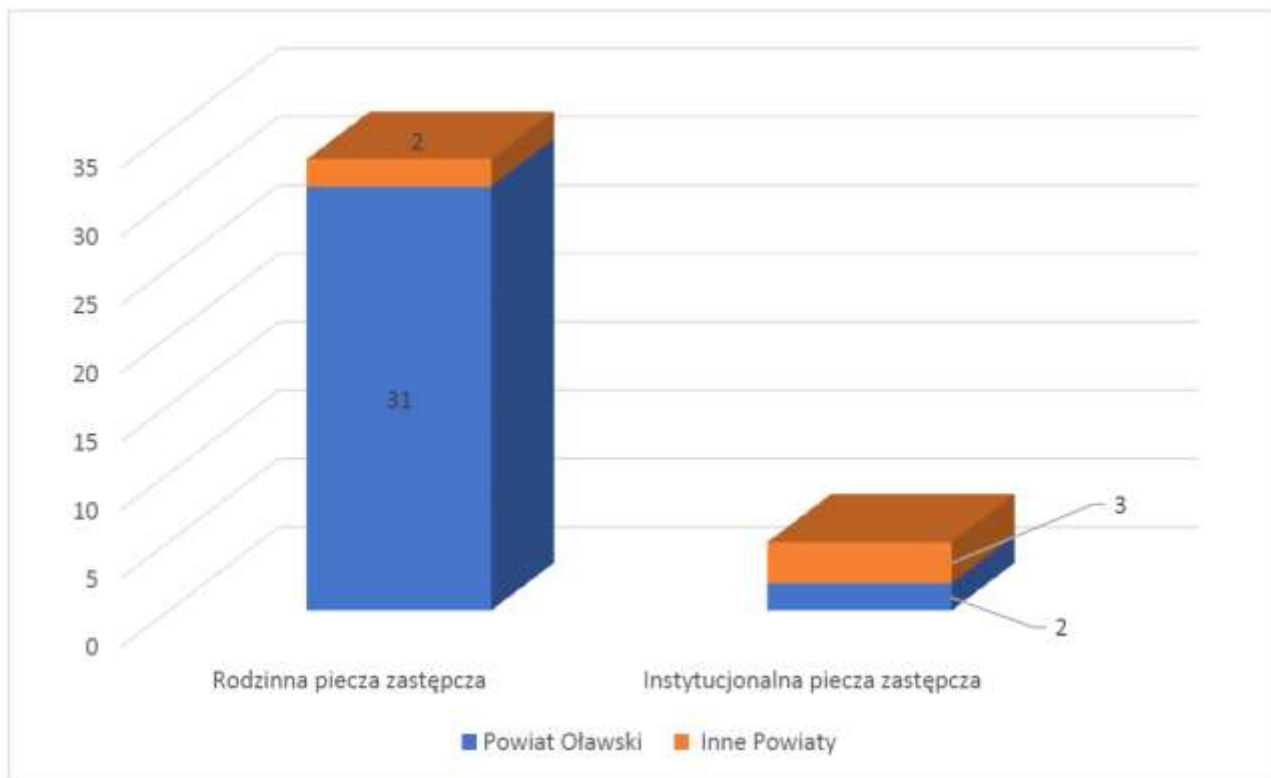
- **2** rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne - **5** dzieci,
- **6** rodzinnych domów dziecka - **42** dzieci.

W trakcie minionego roku utworzono 10 nowych spokrewnionych rodzin zastępczych i 4 niezawodowe rodziny zastępcze. Nie utworzono nowych rodzin zastępczych zawodowych ani rodzinnych domów dziecka, rozwiązano jedną umowę z zawodową specjalistyczną rodziną zastępczą, z uwagi na Postanowienie Sądu o umieszczeniu dziecka w innej rodzinie zastępczej na czas trwania postępowania oraz umowę z prowadzącymi pogotowie rodzinne, na prośbę rodziny. W 2021 r. rozwiązano 9 rodzin zastępczych spokrewnionych i 4 niezawodowe rodzin zastępczych.

W 2021 r., na podstawie postanowień sądu, **do rodzinnej pieczy** zastępczej przyjęto **33 dzieci** (12-w rodzinach spokrewnionych, 3-w niezawodowych, 8-w zawodowych, 10 w rodzinnych domach). W minionym roku w rodzinnej pieczy zastępczej zarejestrowano przepływy/odpływy 23 dzieci/dorosłych wychowanków pieczy, w tym: 4-powróciło do rodziny biologicznej, 7-zostało przysposobione, 12-usamodzieliło się. Natomiast **do instytucjonalnej pieczy** zastępczej przyjęto **5 dzieci**. Wykres 1. przedstawia liczbę dzieci przyjętych do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na przełomie lat 2012 – 2021. Spośród dzieci, które trafiły do poszczególnych form pieczy zastępczej w 2021 r. funkcjonujących na terenie powiatu oławskiego z terenu innego powiatu pochodziło 2 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i 3 dzieci z innego powiatu została umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Wykres 2).

Wykres 1. Dzieci przyjęte do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na przełomie lat 2012- 2021

Wykres 2. Dzieci przyjęte do pieczy zastępczej w 2021 r. w podziale na dzieci pochodzące z terenu Powiatu Oławskiego oraz innych Powiatów

Dzieci przyjęte do rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. z podziałem na dzieci pochodzące z terenu Powiatu Oławskiego, z uwzględnieniem dzieci cudzoziemskich:

Inny powiat	Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice	Miasto Oława	Gmina Oława	Gmina Domaniów	Dziecko cudzoziemskie
2	7	14	8	2	0

REALIZACJA ZADAŃ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE, JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

I. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W związku z wciąż trwającą pandemią w Polsce, należało zmienić zaplanowane działania zmierzające do pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka. Przede wszystkim pandemia ograniczyła kontakt z drugim człowiekiem, dlatego skoncentrowaliśmy się na promocji rodzicielstwa zastępczego poprzez internet oraz prasę. Do szerzenia idei rodzicielstwa zastępczego zaczęliśmy wykorzystywać portal społecznościowy Facebook, portal OŁAWA24, portal TuOława, Gazetę Powiatową i serwis YouTube. Dzięki nawiązaniu współpracy z Helenart Fotografia, mogliśmy poprzez pięknie wykonane zdjęcia pokazywać nasze rodziny zastępcze mieszkańcom Powiatu Oławskiego a ich historie przedstawiać na portalu OŁAWA24. W ramach promocji nakręciliśmy krótki film zachęcający do tworzenia rodzin zastępczych. Możemy go oglądać na Facebooku PCPR w Oławie i na YouTube. Wykorzystując czas, gdy pandemia nieco spowolniła, udało nam się zorganizować piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Pierwszy raz miał on charakter otwarty i mogli wziąć w nim udział wszyscy mieszkańcy Powiatu. Dzięki temu pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, podczas indywidualnych rozmów, mieli okazję zachęcać przypadkowo napotkane osoby, do podejmowania starań aby zostać rodziną zastępczą. Odpowiadali na wszystkie pytania i udzielali informacji dotyczących procedury kwalifikowania kandydatów. Aby pozostawić wśród mieszkańców naszego Powiatu pamięć o tym, że kandydaci na rodziny zastępcze są mile widziani i pilnie poszukiwani, rozdawaliśmy gadżety promujące, tj: długopisy, ulotki, kubki i torby z logo PCPR oraz hasłem przewodnim „Mama i tata najpiękniejsze słowa świata – zostań rodziną zastępczą”.

II. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W 2021 r. zostały przeprowadzone dwa szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. Pierwsze z nich odbyło się w pierwszej połowie roku i dotyczyło osób, które zostały zobowiązane do odbycia szkolenia przez sąd lub byli zobowiązani przez ustawodawcę. Wówczas przeszkolono 10 osób. Szkolenie przeprowadziła firma zewnętrzna wyłoniona na drodze zapytania

ofertowego. W drugiej połowie roku odbyło się drugie szkolenie. Wzięło w nim udział 5 kandydatów. Jedna osoba szkoliła się z zamiarem pełnienia funkcji rodziny pomocowej, małżeństwo planuje zostać rodziną zastępczą zawodową, jedna osoba docelowo deklaruje, iż wraz z żoną, która odbyła szkolenie już wcześniej, w niedalekiej przyszłości chcieliby prowadzić rodzinny dom dziecka oraz jedna osoba przeszkoliła się na niezawodową rodzinę zastępczą. Oprócz tego na prośbę innego powiatu przeszkoliliśmy dwie osoby na niezawodowe rodziny zastępcze. Drugie szkolenie zostało poprowadzone przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, którzy w 2021 r. wzięli udział w szkoleniu dla trenerów i uzyskali odpowiednie certyfikaty.

Wszyscy biorący udział w szkoleniach zorganizowanych w 2021 r. przeszli pozytywnie procedurę kwalifikacyjną. Przedstawili komplet dokumentów, wymagane oświadczenia i zaświadczenia, zostali sprawdzeni w Krajowym Rejestrze przestępstw na tle seksualnym, a także uzyskali pozytywną opinię psychologiczną dotyczącą motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pozytywną opinię pracownika centrum dotyczącą warunków socjalno-bytowych. Zakwalifikowani do wzięcia udziału w szkoleniu zostali również skierowani na praktyki i otrzymali pozytywne opinie od rodzin zastępczych, które zgodziły się gościć u siebie kandydatów. 15 przeszkolonych kandydatów w 2021 r. otrzymało Świadectwa ukończenia szkolenia.

III. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Dwa szkolenia, które odbyły się w 2021 r., pozwoliły przeszkolić 15 kandydatów. Szkolenia odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego. Miały charakter głównie warsztatowy. Kandydaci mieli okazję również czerpać wiedzę z licznych prezentacji oraz filmów z zakresu programu szkolenia. Podczas pierwszego szkolenia korzystano z sali Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oławie. Drugie szkolenie odbywało się w nowej siedzibie centrum i korzystano z dwóch sal konferencyjnych. Szkolenie przeprowadzono zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

Niewątpliwie zorganizowanie szkolenia dla kandydatów, szczególnie w drugiej połowie roku, było możliwe głównie dzięki temu, że mogliśmy je przeprowadzić w naszym PCPR przez wykwalifikowanych pracowników. Umożliwienie pracownikom wzięcia udziału w szkoleniu na trenerów rodzin zastępczych, można traktować jako duże osiągnięcie dla centrum a także ogromną korzyść na przyszłość.

IV. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie w 2021 r. z budżetu powiatu, zorganizowało szkolenie nt. „Pozytywnej dyscypliny w rodzinie zastępczej”. Szkolenie trwało dwa dni. Oprócz tego odbyło się spotkanie pt: „Zrozumieć dziecko z FASD”. Zostało ono poprowadzone przez Panią dr Teresę Jadczak-Szumiło, specjalistkę z zakresu diagnozy spektrum Płodowego Zespołu Alkoholowego, autorkę wielu prac i badań dotyczących tematyki FASD. Na spotkanie zaproszono także przedstawicieli instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie z terenu Powiatu Oławskiego: ośrodków pomocy społecznej, kuratorów sądowych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, policji , szkół, przedszkoli, żłobków, fundacji i stowarzyszeń.

Dobór tematyki szkoleń był zgodny z oczekiwaniami rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz stanowił odpowiedź na pojawiające się liczne problemy wśród dzieci i młodzieży.

Zawodowe rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mieli także umożliwiony udział w szkoleniach online organizowanych przez DOPS we Wrocławiu. Dwie osoby prowadzące RDD na terenie naszego powiatu zdecydowały się wziąć udział w proponowanych szkoleniach online.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka uczestniczyli również w cyklicznych spotkaniach superwizji grupowej, prowadzonej przez Pana Kazimierza Żdziebło. Pan Kazimierz jest dla rodzin zastępczych ogromnym wsparciem i chętnie korzystają z jego pomocy, wiedzy i doświadczenia.

V. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.

Zatrudnieni w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej specjaliści, w tym pedagog, psycholog i koordynatorzy oraz specjalista pracy z rodziną, stale współpracują z rodzinami zastępczymi udzielając im profesjonalnej pomocy, wsparcia i poradnictwa, mającego na celu m. in. zapobieganie wypaleniu zawodowemu. Odbywało się to poprzez spotkania w miejscu zamieszkania prowadzących rodziny zastępczej i rodzinne domy dziecka z koordynatorami i specjalistą pracy z rodziną oraz indywidualne konsultacje psychologiczne i pedagogiczne. W związku z trwającą pandemią i często ograniczonymi możliwościami związanymi z bezpośrednim kontaktem, umożliwiono korzystanie z pomocy i wsparcia psychologa i pedagoga online poprzez komunikator SKYPE. Specjaliści byli dostępni codziennie w godzinach urzędowania centrum.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej organizował również grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Spotkania odbywały się w każdy, ostatni czwartek miesiąca i prowadzone były przez psychologa zespołu Panią Natalię Mueller. Tematyka grup wsparcia obejmowała następujące tematy: wzmacnianie wartości u dziecka, pierwsze odznaki zaburzeń odżywiania, wpływ traumy dziecięcej na rozwój mózgu, wpływ gier komputerowych na rozwój mózgu, pierwsze sygnały problemów w szkole, asertywność- czym jest i jak nad nią pracować, hejt wśród nastolatków, wpływ używek na nasze funkcjonowanie, czy to smutek czy już depresja, kim jest dobry rodzic oraz trudne emocje z perspektywy dziecka i rodzica.

VI. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w szczególności z ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz z organizacjami społecznymi.

Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r., ściśle współpracował z wszystkimi instytucjami, które działają na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Współpraca ta polegała przede wszystkim na pozyskiwaniu i przekazywaniu informacji oraz dokumentacji dotyczącej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Koordynatorzy oraz specjalista pracy z rodziną występowali również z pismami do różnych instytucji, w szczególności Ośrodków Pomocy Społecznej i Policji z prośbą o udzielenie informacji dotyczących sytuacji rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Na posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci byli zapraszani przedstawiciele następujących instytucji: szkół, ośrodków pomocy społecznej, sądów i ośrodków adopcyjnych.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy z rodziną, utrzymywali stały kontakt z pedagogami i psychologami szkolnymi, kuratorami i asystentami rodziny.

VII. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2021 r. Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej organizował posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci, w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. W 2021 r. dokonano łącznie 243 oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

VIII. Przeprowadzanie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mogły korzystać z pomocy i terapii specjalistów: psychologa i pedagoga, którzy są zatrudnieni w Zespole do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem pedagoga Zespołu w 2021 r. :

- liczba udzielonych porad i wsparcia w ramach poradnictwa specjalistycznego - 456,
- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem pedagoga - 47 dzieci.

Liczba sporządzonych opinii pedagogicznych, w tym opinii sporządzonych w nawiązaniu do art. 38 a ust. 1, pkt. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) to 36 opinii.

Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem psychologa Zespołu w 2021 r.:

- liczba rodzin zastępczych, którym udzielono porad w ramach poradnictwa specjalistycznego – 65;
- liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa specjalistycznego to 525;
- liczba dzieci i młodzieży objętych stałą pomocą terapeutyczną to 13 dzieci;

- liczba sporządzonych opinii psychologicznych, w tym sporządzonych w nawiązaniu do art. 38a, ust. 1, pkt 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) - 20 opinii.

Tematyka problemów, z jakimi zgłaszano się do psychologa:

- problemy opiekuńczo – wychowawcze,
- nieumiejętność nawiązywania więzi,
- problemy w sferze edukacji, trudności w nauce,
- stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych,
- nieprawidłowe relacje, w tym nieumiejętny podział ról i obowiązków, w systemie domowym rodzin zastępczych,
- nieprawidłowe relacje z rodzinami biologicznymi,
- przemoc,
- problemy zdrowotne, w tym wady rozwojowe o charakterze genetycznym i nabytym oraz szereg zaburzeń i chorób psychicznych,
- problemy dotyczące uzależnień,
- problemy finansowe, trudne sytuacje socjalno-bytowe,
- problemy z utrzymaniem czystości w pokoju wśród dzieci i młodzieży,
- brak umiejętności dbania o higienę osobistą wśród dzieci i młodzieży,
- brak umiejętności w realizowaniu działań dotyczących obszarów instytucjonalnych,
- problemy związane z izolacją społeczną, spowodowaną zajęciami w trybie on-line,
- trudności z adaptacją w szkole, po powrocie z zajęć w trybie on-line.

IX. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W siedzibie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej udzielane były porady prawne dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Radca prawny pełnił dyżur raz w miesiącu przez 2 godziny. Ponadto udzielał konsultacji telefonicznych według potrzeb rodzin zastępczych. W ubiegłym roku udzielił około 40 porad prawnych.

X. Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2021 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz psycholog (w uzasadnionych przypadkach również pedagog), zaopiniowali 12 kandydatów na opiekunów zastępczych pod kątem zapewnienia przez nich odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych, umożliwiających dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb oraz przeprowadzono badania psychologiczne wszystkim kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub spokrewnionej. Na podstawie przeprowadzonych wizyt w miejscu zamieszkania kandydatów przez koordynatora, psychologa, pedagoga w których dokonano oceny warunków socjalno-bytowych, określono motywacje i predyspozycje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także biorąc pod uwagę wyniki testów psychologicznych, wydano 12 opinii pozytywnych. Pięciu kandydatów było opiniowanych na polecenie Sądu Rejonowego w Oławie.

XI. Przeprowadzenie diagnoz psychofizycznych dziecka, o których mowa w art. 38a ust. 1, pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2021 r. psycholog wraz z pedagogiem dokonali 36 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Diagnoza psychofizyczna dziecka sporządzana była, na podstawie:

- obserwacji i wywiadu w miejscu przebywania dziecka lub w placówce, w której jest sporządzana diagnoza – w miejscu neutralnym, eskalującym ewentualne deficyty i niwelującym destrukторы zaburzające proces diagnostyczny (w sytuacji losowej – w uzasadnionych przypadkach, na prośbę osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej – dopuszczalne jest przeprowadzenie diagnozy psychofizycznej w formie telefonicznej i/lub online),
- informacji dotyczących funkcjonowania dziecka w rodzinie zastępczej,
- danych uzyskanych z dokumentacji dotyczących dziecka,

- przeprowadzonego badania psychologicznego i pedagogicznego z zastosowaniem zróżnicowanych metod pracy z dzieckiem (obserwacja, wywiad, narzędzia testowe, karty metaforyczne, Cykl Kolba, etc.).

Diagnoza psychofizyczna uwzględniała:

- informacje dotyczące wczesnego rozwoju dziecka, jego sytuacji rodzinnej,
- relacje dziecka z najbliższym otoczeniem oraz z osobami znaczącymi dla dziecka,
- określenie podstawowych potrzeb dziecka oraz poziomu ich zaspokojenia przez otoczenie,
- ocenę rozwoju funkcji: poznawczych, kompetencji emocjonalno – społecznych, sprawności ruchowej dziecka,
- rozwój zabawy i zainteresowań dziecka,
- analizę danych diagnostycznych pod kątem zasobów (czynników wspierających rozwój dziecka) oraz trudności (czynników zakłócających rozwój dziecka),
- wnioski dotyczące ewentualnych wskazań do pogłębienia diagnozy,
- wskazania do dalszej pracy terapeutycznej, zgodnie z potrzebami i możliwościami psychofizycznymi dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

XII. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy z rodziną, każdorazowo po otrzymaniu informacji o uregulowaniu sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i skompletowaniu dokumentacji, niezwłocznie zgłaszali dzieci do Ośrodka Adopcyjnego. W 2021 r. zostało zgłoszonych 11 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, 5 zostało przysposobionych.

XIII. Wytoczone powództwa alimentacyjne przeciwko rodzicom biologicznym na rzecz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r.

W 2021 r. w Sądzie Rejonowym w Oławie złożono 9 pozwów alimentacyjnych. Jeden zakończył się wydaniem wyroku zasądzającym alimenty. Pozostałe pozwy czekają na rozpatrzenie przez Sąd.

XIV. Inne zadania pracowników Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

Do innych zadań realizowanych w 2021 r. przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zaliczamy:

- przygotowanie wspólnie z opiekunami zastępczymi, bądź prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz asystentami rodziny, planów pomocy dziecku, w 2021 r. pracownicy stworzyli oraz monitorowali 30 planów oraz 54 modyfikacji;
- pracownicy zespołu dokonali 62 oceny funkcjonowania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- dodatkowo pracownicy zespołu pomogli opracować osobom usamodzielnianym indywidualne Programy Usamodzielnienia, dokumentów takich stworzono i ewaluowano 8;
- przygotowano 9 wniosków do sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletnich dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- napisano 4 wnioski o pozbawienie praw rodzicielskich.

XV. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej oraz innym pracownikom zespołu szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. zapewnił pracownikom zespołu szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Oprócz tego pracownicy brali udział w szkoleniach organizowanych przez firmy zewnętrzne, także we własnym zakresie. Były to następujące szkolenia, spotkania, kursy itp.:

- Pomost;
- Konferencja nt. „Zrozumieć dziecko z FASD”;
- Szkolenie nt. „Pozytywna dyscyplina”;
- „Tworzenie planu pomocy dziecku”;
- „Zaburzenia lękowe u dorosłych”;

- „Edukacja – seksualność dzieci i młodzieży”;
- „Trening zastępowania agresji”;
- „Komunikacja”;
- „Depresja i samobójstwa”;
- „Organizacja wspomagania rozwoju dziecka”;
- Kurs EEG Biofeedback;
- „Problematyka interwencji kryzysowej w rodzinie”;
- „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – metodyka, uprawnienia i dokumentowanie pracy”;
- kurs kompetencji ogólnych „Koordynator ds. cudzoziemskich i eurosierodztwa”;
- szkolenie z instrukcji kancelaryjnej;
- szkolenie na trenerów rodzin zastępczych;
- sensoplastyka (kurs I stopnia);
- bilateralna integracja (certyfikowane szkolenie).

XVI. Kolonia letnia Radków

W 2021 r. Kuratorium Oświaty we Wrocławiu poinformowało nas, iż Biuro Podróży „KON TIKI” Łabaz i Grochantz z siedzibą we Wrocławiu, organizuje bezpłatną kolonię wakacyjną do miejscowości Radków. Koordynatorzy po zrobieniu rozeznania wśród rodzin zastępczych zgłosili 15 małoletnich na kolonię.

XVII. Program „Zobacz lepszą przyszłość”

W 2021 r. za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie z programu mogło skorzystać 5 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Dzięki temu małoletni za darmo otrzymali nowe okulary.

XVIII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2021 r. podjęto współpracę ze stowarzyszeniem „Tęcza”. Dzięki temu nasi wychowankowie mogli bezpłatnie korzystać z projektów prowadzonych przez stowarzyszenie

(np. darmowe terapie, rehabilitacje itp.). Nawiązano także współpracę z fundacją „Krok Po Kroku”. Tu z kolei mogliśmy jednemu wychowankowi zapewnić darmową diagnozę wstępną. Oprócz tego rozpoczęliśmy współpracę z fundacją „Równe szanse” oraz Hemmersbach Kids Family. Fundacja Hemmersbach Kids Family wspiera finansowo leczenie, terapie i rehabilitacje najbardziej chorych wychowanków pieczy zastępczej Powiatu Oławskiego (obecnie jest to czworo dzieci) oraz zapewniła bezpłatnie sprzęt do EEG Biofeedback.

XVIII. Działania umożliwiające nawiązywanie wzajemnego kontaktu, integrację, wymianę doświadczeń i wzajemne wsparcie wśród rodzin zastępczych a także wychowanków pieczy zastępczej, w tym także osoby pełnoletnie

W 2021 r. Zorganizowano i przeprowadzono następujące działania, inicjatywy, wydarzenia itp.:

1. Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz Mikołajki

Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, który odbył się w czasie poluzowanych restrykcji związanych z Covid -19, był znakomitą okazją do wspólnej integracji rodzin zastępczych. Szczególnie, iż był poprowadzony przez wspaniałą grupę animatorów firmę SELEDYNEK oraz uświetnili go liczni sponsorzy, tj.: Starostwo Powiatowe w Oławie, Miasto Oława, Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice, Centrum Sztuki w Oławie, Studio Reklamy Wena, DS Smith, Piotr-Med Transport Medyczny i Sanitarny, Powszechna Spółdzielnia Mieszkaniowa w Oławie, Firma Remontowo-Budowlana JAREK z Bystrzycy, Firma LECHBud Lech i Łukasz Piotrowscy, Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjne „PAKCEZ” Paweł Gwiazdowicz. Uczestnicy mogli korzystać z licznych atrakcji i skorzystać z menu oferowanego przez Joker On Tour.

Mikołajki niestety z powodu trudnej sytuacji covidowej w naszym kraju, w ostatniej chwili zostały odwołane. Pierwotnie miały mieć charakter zabawy mikołajkowej, którą miał poprowadzić SELEDYNEK. Dzieci miały odwiedzić Święty Mikołaj i obdarować ich upominkami. Ostatecznie wychowankowie pieczy zastępczej otrzymali paczki ze słodyczami, które wręczyli pracownicy Zespołu.

2. Konkurs FAMILY CHALLENGE

Konkurs rozpoczął się w 2021 r. a jego zakończenie planowane jest w 2022 r. Ma na celu integrację poszczególnych członków danej rodziny zastępczej poprzez wykonywanie co

miesięcznych zadań, wyzwań i zdobywanie punktów. Zwycięzcy zostaną nagrodzeni podczas pikniku zorganizowanego w 2022 r.

3. Działania dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych

- wyjazd do Pawilonu Czterech Kopuł w Muzeum Sztuki Współczesnej we Wrocławiu – „Każde dziecko jest artystą. Problemem jest pozostać artystą w miarę jak dorastasz” - warsztat edukacyjno-artystyczny, pokazujący, że wizyta w muzeum nie musi być nudna i może zachwycić każdego (w warsztacie wzięło udział 12 dzieci);
- warsztaty terapeutyczne w szkole językowej El Dorado „Świat bliżej nas” - warsztat pozwolił 10 dzieciom przekonać się, że choć jesteśmy różni, to tak naprawdę wszyscy jesteśmy tacy sami;
- warsztaty terapeutyczne w Sali Widowiskowej Ośrodka Kultury w Oławie „Jak muzyka pomogła mi w życiu”, „Jak wyrazić swoje emocje” - warsztaty pozwoliły 7 dzieciom poczuć się jak w prawdziwym studiu nagrań i zobaczyć na czym polega tworzenie muzyki;
- integracja bilateralna – zajęcia odbywają się raz w tygodniu, prowadzone są przez pedagoga zespołu, obecnie bierze w nich udział dwójka małoletnich
- warsztaty kompetencji emocjonalno-społecznych (zaplanowano zajęcia raz w tygodniu dla dzieci i młodzieży, tematyka bardzo różnorodna i szeroka: „Rodzina-zasoby, funkcje, podział ról, skojarzenia, Co to jest rodzina?”, „Drzewko wspomnień i mój dialog z samym sobą – ostatnia rozmowa, strata, zmiany, pomoc”, „Czy dorosły może być moim przyjacielem? – Mój wymarzony dorosły jako przyjaciel!”, „Kim jestem? Mój portret, moje moce!”, „To jest dla mnie ważne! – Kalejdoskop potrzeb, Przepraszam Cię za.. ! Dziękuję Ci za..!”, „Jakie to uczucie..? Jak często je czuję? Dlaczego ona/on czuje... ? Pajęczyna uczuć..(ja i emocje innych)”, „Jakie myśli mogą mi pomóc w poradzeniu sobie z trudnymi uczuciami..? Moja mapa rozwiązań!” itp.
- terapia zajęciowa – spotkania raz w tygodniu, w ramach zajęć prace tworzone technikom malowania ręcznego na szkle;
- świetlica dla dzieci – dająca możliwość pozostawienia dzieci pod opieką pedagoga lub psychologa przez okres 1,5 godziny, w każdą środę.

4. Działania dla wychowanków będących w procesie usamodzielnienia

- 09.06.2021 r. - spotkanie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy, spotkanie odbyło się w siedzibie PUP w Oławie,

wzięło w nim udział 6 wychowanków pieczy zastępczej oraz 5 pracowników urzędu, podopieczni rodzin zastępczych oraz Domu Dziecka w Oławie zapoznani zostali z zagadnieniami dotyczącymi m. in.:

- rejestracji w urzędzie;
- podnoszenia kwalifikacji;
- świadczeń pieniężnych;
- form wsparcia;
- poradnictwa zawodowego;
- pośrednictwa pracy.

- 18.06.2021 r. - integracyjne spotkanie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej połączone z blokiem warsztatowym, spotkanie w formie ogniska odbyło się na terenie lasu (dzielnica Zaodrze) pod nadzorem leśniczych z Nadleśnictwa Oława, wzięło w nim udział 8 wychowanków pieczy zastępczej, 1 osoba usamodzielniona oraz 3 pracowników PCPR w Oławie (psycholog, pedagog-trener i specjalista ds. pieczy zastępczej). Przy ognisku pieczono kiełbaski i rozmawiano o przyszłości, planach związanych z usamodzielnieniem, przeciwnościach losu i trudnościach w życiu, a także radzeniu sobie z nimi, również o rzeczach ulubionych, sprawiających radość i ukojenie. Prowadzący zaproponowali kilka ciekawych zadań, które młodzież chętnie wykonywała (własna interpretacja kart Dixit, „kamyczek w bucie”, rysowanie dłoni na brystolu). Usamodzielniona wychowanka Rodzinnego Domu Dziecka opowiedziała o swoim procesie usamodzielnienia, tj. przysługujących pomocach finansowych i niefinansowych, mieszkaniu chronionym, studiach, pracy zawodowej;

- 29.06.2021 r. - spotkanie młodzieży z rodzin zastępczych i ich opiekunów oraz podopiecznej Domu Dziecka w Oławie z Dolnośląską Brygadą Wojsk Obrony Terytorialnej – Terytorialsami, spotkanie odbyło się na terenie parku miejskiego przy PKP w Oławie. Terytorialszi zaznajomili uczestników z działaniami WOT, procesem kwalifikacji i rekrutacji, z zasadami tzw. „szesnastki”, tj. szkolenia podstawowego, a także z korzyściami płynącymi z bycia obrońcą naszego kraju;

- 14.09.2021 r. – 23.11.2021 r. - „DZIENNIKARSKIE EKSPERYMENTY” - warsztaty dla wychowanków pieczy zastępczej - adresatem warsztatów było 10-ciu wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w wieku 16-25 r.ż., warsztaty odbywały się raz w tygodniu,

przez 10 wtorków, głównym celem warsztatów dziennikarskich była społeczna i lokalna aktywizacja młodzieży i osób pełnoletnich – usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej z Powiatu Oławskiego, w ramach celów szczegółowych udział w warsztatach ułatwić miał przygotowanie osób usamodzielnianych do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia poprzez prezentację m.in. zawodu dziennikarza:
 - dziennikarstwo jako postawa życiowa;
 - dziennikarz jako osoba: świadoma, posiadająca prawo do informacji, prawo do ich poszukiwania, prawo do wyrażania opinii i ocen na każdy temat, który bezpośrednio go dotyczy, o dużej świadomości obywatelskiej, charakteryzująca się krytyczną oceną rzeczywistości;
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki dzięki:
 - uzyskaniu wiedzy o instytucjach i osobach odpowiedzialnych za konkretne działania i decyzje w środowisku lokalnym;
 - pozyskaniu informacji nt. możliwości i zakresu działania urzędów, instytucji, itp.
 - nabyciu umiejętności oddzielania informacji od opinii;
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rówieśnikami poprzez cykliczne spotkania z pozostałymi uczestnikami warsztatów, prowadzącą oraz zaproszonymi dziennikarzami;
- zdobycie/rozwiniecie/utrwalenie umiejętności społecznych wzbogacone doświadczeniem pracy w zespole, nawiązaniem nowych znajomości, poprawą umiejętności interpersonalnych, pozbyciem się nieśmiałości, zdobyciem/poprawą umiejętności autoprezentacji;
- zaspokojenia potrzeb emocjonalnych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych i kulturalno-edukacyjnych dzięki:
 - doskonaleniu umiejętności pisania tekstów, odpisywania na listy;
 - nauce przeprowadzenia wywiadu;
 - nauce zdobywania materiałów potrzebnych do pracy;
 - pracy z profesjonalnym sprzętem;

- przygodzie z mediami;
- możliwościom rozmowy z ciekawymi ludźmi – zaproszonymi gośćmi.

Udział w warsztatach usprawnić ma działania usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w poszukiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych czy poszukiwaniu zatrudnienia. Wychowankowie pieczy zastępczej poprzez własną aktywność uzyskali wiedzę w jaki sposób przygotować pismo/wniosek do urzędu, jakie instytucje odpowiedzialne są pomoc w uzyskaniu np. mieszkania komunalnego/socjalnego, uzyskaniu stażu/innej formy zatrudnienia, a także uzyskaniu dostępu do pomocy prawnej czy psychologicznej.

Uczestnicy warsztatów poznali m. in. kulisy zawodu dziennikarza, nauczyli się pozyskiwać informacje, pisać artykuły i redagować teksty. Zdobyli również wiedzę i doświadczenie w zakresie:

- sposobów zdobywania i weryfikowania informacji,
- przygotowania tekstu do gazety i na portal internetowy,
- przeprowadzenia wywiadu,
- przygotowania relacji z wydarzenia,
- przygotowania i wydania gazetki.

Zwieńczeniem cyklu spotkań było przygotowanie przez młodzież gazetki promującej ich pracę oraz działania dziennikarskie – „EKSPERYMENTU”. Dystrybucja gazetki, wydanej w nakładzie 100 szt. odbyła się na terenie Powiatu Oławskiego.

Warsztaty poprowadziła Monika Gałuszka-Sucharska, doświadczony dziennikarz z 20-letnim stażem w *Gazecie Powiatowej - Wiadomościach Oławskich*, autorka książki „*Jelczańskie Historie*”.

W warsztatach wzięli udział również dziennikarze Radia Wrocław, Gazety Powiatowej – Wiadomości Oławskich, Portalu Oława 24 oraz doświadczeni dziennikarze nie związani z żadną redakcją. Opowiedzieli oni o pasji, jaka jest potrzebna do wykonywania zawodu dziennikarza, o tym skąd czerpią pomysły, pokażą również jak stworzyć nowoczesny portal informacyjny. Podzielili się swoją wiedzą na temat dziennikarstwa lokalnego.

WNIOSKI

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w Oławie w 2021 r. pomimo trwającej pandemii COVID - 19 i wprowadzonych obostrzeń, starał się realizować wszystkie zadania przewidziane dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na tyle na ile było to możliwe. Realizacja zadań zawsze miała na względzie przede wszystkim dobro dzieci, ochronę ich praw i wolności, dbałość o zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój oraz przyszłą samodzielność życiową.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej poprzez swoje działania wzmacniał kompetencje opiekunów zastępczych. Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka były objęte kompleksową opieką i wsparciem. Ścisła współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, specjalisty pracy z rodziną oraz innych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, dała gwarancję właściwej opieki na dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

W naszej ocenie, zadania przewidziane w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego, pomimo stanu pandemii w Polsce oraz obostrzeń temu towarzyszących, utrzymały się na dobrym poziomie. Pozyskanie 5 kandydatów jest wynikiem bardzo dobrym. Choć to oczywiście wciąż mało, aby można być spokojnym o przyszłość innych dzieci, które zgodnie z treścią Postanowień Sądów, będą musiały być umieszczane w rodzinnej pieczy zastępczej. Brak kandydatów na rodziców zastępczych, jest problemem ogólnopolskim i wiąże się z różnymi czynnikami, na które nie mamy wpływu.

W 2021 r. miało miejsce wiele inicjatyw na rzecz rodzin zastępczych a przede wszystkim dzieci i młodzieży, przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej. Podejmowane działania były odpowiedzią na zgłaszane potrzeby rodziców zastępczych. Miały na celu wsparcie rodziców zastępczych, chronienie ich przed wypaleniem zawodowym, ale także skierowane były do wychowanków pieczy zastępczej. Pracownicy starali się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom z coraz to nowymi propozycjami, przygotowując konspekty nowych zajęć i warsztatów. Niestety z naszych obserwacji oraz poprzez informację zwrotną płynącą z otoczenia, niewiele z nich

zostało dobrze odebranych czy wykorzystanych. Większość naszych propozycji, po krótkim czasie, nie miało racji bytu ze względu na brak zainteresowania lub zainteresowanie było bardzo krótkie. Rodziny nie zawsze lub bardzo rzadko korzystały z oferowanych form pomocy argumentując to głównie brakiem czasu, możliwości dojazdu czy brakiem zainteresowania ze strony dzieci.

ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W celu pełnej realizacji zadań nałożonych na powiat w zakresie systemu pieczy zastępczej, istnieje potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na:

- organizację dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Mikołajek i być może innych inicjatyw, które sprzyjać będą wspólnej integracji i wsparciu,
- promocję rodzicielstwa zastępczego i wolontariatu,
- szkolenia kadry Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej,
- szkolenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
- superwizję przeciwdziałającą wypaleniu zawodowemu,
- innowacyjne formy pomocy dzieciom,
- szkolenia kadry tzw. „pomagaczy”.

Zatwierdził
Anna Kotara
Dyrektor PCPR